

INTERVIEW Rekenproject Haarlem College hielp, ondanks coronasluiting

Rekenles met je zusje op schoot

„Als je thuis geen rustige plek hebt, is het lastig om te leren

Joosje Slot.

FOTO FILIPE WIENS

ILLUSTRATIE ROSANNE VAN LEUSDEN

„Veel leerlingen denken: school is niks voor mij, ik kan het toch niet

VERWACHTINGEN

Op het Haarlem College kregen leerlingen met een rekenachterstand afgelopen jaar intensieve rekenlessen. Toen dat een tijd online moest, ging het duidelijk minder goed. „Sluiting is zo disruptief. Het maakt alles in de war.”

Nina Eshuis

Optellen en aftrekken, vermenigvuldigen en delen, breuken en procenten. Heel 2021 kregen 55 eersteklassers van vmbo-school het Haarlem College in Schalkwijk-Noord drie uur per week extra rekenles. Elke week zat op maandag, woensdag en vrijdag onder schooltijd een tutor een uur voor

ze klaar. In groepjes van twee werkten ze aan afronden en schatten, leerden ze over decimalen en verhoudingstabellen en maakten ze verhaalsommen.

Sinds 2018 geeft stichting The Bridge Learning Interventions (TBLI) extra rekenondersteuning aan leerlingen in Schalkwijk, met als doel kansengelijkheid te vergroten. Tot nu toe was dat op basisscholen, met goed resultaat: kinderen lopen 40 procent van hun rekenachterstand in (zie kader).

Waarom de methode zo goed werkt? De eerste verklaring is heel simpel, zegt coördinator Joosje Slot. „Als je leerlingen drie uur per week extra rekenen geeft, ja, dan gaan ze gewoon vooruit.” Maar ook gelooft ze dat iets anders misschien het meest bijdraagt aan het succes. „Vaak zijn het leerlingen die voor zichzelf hebben bedacht: school of rekenen is niks voor mij. Ik kan het toch niet. Waarom zou ik dan in godsnaam mijn best

doen?” Tijdens de rekenlessen worden daarom ‘kleine succesmomentjes’ gevierd. „Langzaam werken we toe naar: als ik me hard inzet, kan ik het toch wel.”

Sommige leerlingen lezen een som en lopen vast. Maar als hun tutor ze wat vragen stelt, blijken ze het antwoord heel goed te weten. Het gaat vaak om zelfvertrouwen. „Dat ze bij een som denken: ik weet dit, dus ik schrijf het gewoon op”, zegt Slot.

Alles online

Maar ja, hoe bereik je dat als alles online moet? De coronacrisis heeft de kansengelijkheid in het onderwijs nog verder vergroot, stelde de Sociaal Economische Raad (SER) deze zomer. Kinderen uit gezinnen met een zwakkere sociaal-economische achtergrond, schrijft de SER, hebben minder vaak een ‘stimulerende en faciliterende thuisomgeving’. Daardoor worden ze extra hard geraakt door schoolsluiting-

gen.

Joosje Slot en haar tutoren zagen het gebeuren tijdens de onlinelessen. De leerlingen van het Haarlem College waren soms lastig te bereiken, lagen in bed of wilden hun camera niet aan doen. Slot: „Scholen hebben heel erg hun best gedaan, bijvoorbeeld door laptops uit te lenen. Maar toch: als je thuis zit met kleine broertjes en zusjes en geen rustige plek hebt om te werken, is het lastig om te leren. We hebben ook wel online lessen gehad waarbij het tweejarige zusje op schoot zat. Ga dan maar eens rekenommen maken.”

Bij lessen in een lokaal kunnen de tutoren meekijken hoe een leerling een som oplost. Ze zien waar iemand vastloopt of een goed antwoord uitkomt. Online is dat veel lastiger. De leerlingen waren ook moe van online onderwijs, denkt Slot. „We merkten dat het ze gewoon geen energie gaf. Als leerling teer je ook op de hoge energie

van scholen, denk ik. Je hebt die nodig, ook om te leren.”

Toen de leerlingen na de zomervakantie weer in het rekenlokaal les kregen, gingen ze sneller vooruit, zag Slot. „Toen konden we de lessen geven zoals ze bedoeld zijn.” Toch hadden de leerlingen meer opgestoken van de online lessen dan zij en haar tutoren hadden verwacht. Hoeveel de vmbo'ers alles bij elkaar vooruit zijn gegaan, weet ze nog niet precies. De resultaten van de laatste toets zijn nog niet binnen.

Stiekem trots

De laatste week voor de kerstvakantie zouden de tutoren de reeks rekenlessen feestelijk afsluiten. Maar in het weekend ervoor kwam toch een onverwachte persconferentie. Weer een schoolsluiting. „Echt niet leuk”, zegt Slot. „We wisten het niet, anders hadden we de leerlingen misschien de week ervoor nog hun diploma kunnen

geven.” Juist zo'n diploma-uitreiking kan voor ‘magische momenten’ zorgen, zegt ze. „Ook bij leerlingen waarvan je het niet verwacht. Die bijvoorbeeld erg negatief waren tijdens de lessen en weinig motivatie hadden. Bij zo'n uitreiking zijn ze soms ineens super dankbaar en stiekem heel trots op zichzelf.”

Wat als er ook dit jaar weer maandenlang online les moeten worden gegeven? Slot ziet het somber in. „Ik denk dat leerlingen steeds minder bereid zijn om veel moeite te doen. Zo'n sluiting is zo disruptief, het maakt alles in de war. Ik vind het echt heel erg voor deze leerlingen.” Scholen weten gelukkig steeds beter hoe ze online onderwijs moeten geven en leerlingen kunnen bereiken. „Maar ik gun ze gewoon veel meer. Je ziet wat het met ze doet als je er gewoon echt bent. Dat is niet te vergelijken met wat online onderwijs met leerlingen kan doen.”

Bijles op vijf basisscholen

Stichting The Bridge Learning Interventions is al sinds 2018 actief in Schalkwijk, maar dan op vijf basisscholen. De opdracht komt van Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland, medegefinancierd door de gemeente en de schoolbesturen. Komend jaar wordt de samenwerking uitgebreid naar negen basisscholen.

De stichting begon een jaar eerder op scholen in Amsterdam met ‘High Dosage Tutoring’. Die aanpak is in Amerika ontwikkeld en is erg effectief gebleken om kinderen met leerachterstanden te helpen en kansengelijkheid te vergroten.

Ook op de basisscholen in Haarlem zijn de resultaten goed, zagen onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam. Met één schooljaar bijles liepen de kinderen ruim 40 procent van hun rekenachterstand in. En waar 70 tot 80 procent van de leerlingen in groep 6 nog op een niveau rekende dat zou leiden tot een lager advies dan VMBO-theoretisch of gemengd, was dat na een jaar extra rekenles gedaald tot 40 procent. Het project op het Haarlem College wordt gefinancierd door het schoolbestuur (Dunamare), de gemeente Haarlem en het Ministerie van OCW, via de Gelijke Kansen Alliantie.